

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mráčky ve věci žalobce: **V. M.**, zastoupeného advokátem Mgr. et Mgr. Michalem Bouškou, Teplého 2786, Pardubice, proti žalovanému: **státní tajemník Ministerstva obrany**, náměstí Svobody 471/4, Praha 6, proti rozhodnutí ze dne 25. 5. 2020, čj. MO 149756/2020-7542, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 12. 2020, čj. 31 Ad 13/2020-29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] V této věci se soud zabývá tím, zda žalobci příslušel stabilizační příspěvek za červen a červenec 2017.

1. Popis věci

[2] Žalobce (nyní vystupuje jako stěžovatel) ukončil v květnu 2017 studium na Univerzitě obrany. Poté byl určen do dispozice u školního pluku Univerzity obrany a byla mu ponechána hodnost *nadrotmistr čekatel*. V dispozici stěžovatel setrval dva měsíce (červen a červenec 2017), od srpna 2017 byl zařazen na služební místo řidiče – staršího sběrače raněných – a byla mu udělena hodnost *četař*.

[3] Stěžovatel požádal o stabilizační příspěvek za měsíce červen a červenec 2017. Rektor Univerzity obrany mu však příspěvek nepřiznal, protože v té době byl stěžovatel stále ve výcviku, a tak na stabilizační příspěvek neměl nárok. Stěžovatel se proti tomuto rozhodnutí odvolal, státní tajemník Ministerstva obrany však odvolání zamítl.

[4] Stěžovatel se proto bránil u Krajského soudu v Brně, ten ale jeho žalobu zamítl. Stěžovatel ukončil své studium předčasně; bylo tedy třeba pokračovat v jeho všeobecném výcviku do doby, než bude služebně zařazen. Tomu odpovídá jak stěžovatelovo formální zařazení na místo čekatela u školního pluku, tak náplň jeho činnosti po dobu dispozice. Stěžovatel se sice neúčastnil běžného studia a zkouškového období, ale vykonával další činnosti podle plánu vojensko-odborné přípravy školního pluku, ke kterým by byl povinen, i kdyby nadále studoval. Především šlo o různou výpomoc (v knihovně, v tělocvičně, ve skladu, při rušení materiálu či s administrativou), služební tělesnou výchovu, čerpání volna či vyřizování personálních záležitostí. Stěžovatel byl proto po dobu dispozice ve výcviku. Stabilizační příspěvek mu tak nenáleží.

2. Kasační řízení

Kasační stížnost

[5] Stěžovatel podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Trvá na tom, že po dobu dispozice nebyl ve výcviku. Ačkoliv šlo o přechodné období před řádným služebním zařazením, stěžovatel už tehdy plnil služební úkoly. Ty jej však nepřipravovaly na jeho pozdější služební zařazení, a proto nemohlo jít o součást výcviku. Stěžovatel ostatně nabyl veškeré konkrétní znalosti a dovednosti až po výcviku u jednotky, ke které byl služebně zařazen. Tento výcvik byl součástí služby a náležel mu za něj stabilizační příspěvek. Stěžovatel má proto nárok na stabilizační příspěvek i za červen a červenec 2017.

[6] Je neudržitelné, aby o nároku na stabilizační příspěvek rozhodovala povaha přidělené činnosti či představa krajského soudu o vojenské službě. Stěžovateli proto náleží stabilizační příspěvek, i když vykonával úkoly administrativní či pomocné povahy.

[7] Stěžovatel se dále domnívá, že výcvikem je jen základní příprava na Vojenskou akademii ve Vyškově: to plyne jak ze zákona, tak z komentářové literatury. Tuto přípravu stěžovatel absolvoval dávno před určením do dispozice, a proto po dobu dispozice nemohl být ve výcviku.

[8] Krom toho zákon přiznává stabilizační příspěvek všem vojákům. Případná výjimka, tedy že stabilizační příspěvek nepřísluší vojákově ve výcviku, musí být vykládána restriktivně.

Vyjádření ke kasační stížnosti

[9] Ministerstvo souhlasilo se závěry krajského soudu. Ze zákona jednoznačně plyne, že na vojáky čekatele se vždy nahlíží jako na vojáky ve výcviku (tomu odpovídá jak namáhavost a odbornost přidělovaných úkolů, tak platové ohodnocení čekatelů). Tito vojáci nemají nárok na stabilizační příspěvek. Stěžovatel byl v červnu a červenci 2017 zařazen do hodnosti *nadrotmistr čekatel*, a proto neměl nárok na stabilizační příspěvek. Zákon tedy nepřipouští žádnou výjimku, jejíž meze by se daly zúžit výkladem. Ministerstvo proto nepovažuje tuto ani další námitky za důvodné.

Replika stěžovatele

pokračování

[10] Stěžovatel odmítá, že by zařazení vojáka do hodnosti čekatele znamenalo ztrátu nároku na stabilizační příspěvek. Zákon to totiž – na rozdíl od jiných příspěvků – výslovně neuvádí. Stěžovatel nepřisvědčil ani tomu, že jako čekatel mohl vykonávat jen neodbornou činnost. Stěžovatel dosáhl hodnosti *nadrotmistr čekatel*, která odpovídá studentu šestého ročníku magisterského programu *vojenské všeobecné lékařství*. Ten vykonává především odborné stáže a připravuje se na závěrečné zkoušky. Administrativní a pomocné práce proto nelze v jeho případě považovat za výcvik. Vojáci čekatelé v dispozici mají navíc stejné postavení jako vojáci „nečekatelé“ v dispozici, neboť žádný z nich není služebně zařazen. Zařazení do dispozice proto nemůže vést k zařazení do výcviku, jak tvrdí ministerstvo.

3. Právní hodnocení

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Stabilizační příspěvek ve výši 7 000 Kč náleží vojákovvi za každý ukončený kalendářní měsíc služby (§ 70b odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání). Nepřísluší mu po dobu, kdy se voják připravuje k výkonu služby studiem nebo výcvikem (§ 70b odst. 4 písm. a) téhož zákona].

[13] Voják, který se připravuje k výkonu služby studiem nebo výcvikem, je služebně zařazen jako čekatel. Výcvikem se rozumí vojenská příprava k získání základních vojenských znalostí a dovedností nezbytných k výkonu služby vojáka (§ 6 odst. 5 téhož zákona).

[14] NSS souhlasí se závěry krajského soudu, podle nichž stěžovatel nemá nárok na stabilizační příspěvek za červen a červenec 2017, neboť byl v té době ve výcviku. Tomu totiž odpovídá jak stěžovatelovo hodnostní zařazení, tak jeho činnost.

Stěžovatel byl zařazen do hodnostního sboru čekatelů

[15] Stěžovatel byl v červnu a červenci 2017 zařazen do hodnosti *nadrotmistr čekatel* u školního pluku Univerzity obrany. Toto hodnostní zařazení svědčilo o tom, že byl ve výcviku (§ 6 odst. 5 zákona o vojácích z povolání). Byl-li však stěžovatel ve výcviku, stabilizační příspěvek mu nepřislušel (§ 70b odst. 4 písm. a)]. Stěžovatel proto neměl nárok na stabilizační příspěvek.

[16] Tuto úvahu neoslabuje ani to, že zákonodárce z nároku na stabilizační příspěvek vyloučil obecně všechny vojáky ve výcviku, a ne výslovně vojáky čekatele, jako to udělal u jiných příspěvků, příplatků či benefitů (§ 61a odst. 2; § 68a odst. 8; § 68i odst. 2 písm. c); § 77 odst. 3 zákona o vojácích z povolání]. Mezi vojáky ve výcviku totiž patří i vojáci čekatelé, jde proto o vzájemně se prolínající skupinu osob. Výklad služebních orgánů tak nenarušuje systematiku zákona.

[17] Úvaha krajského soudu i státního tajemníka byla správná: stěžovatel byl ve výcviku, protože byl zařazen do hodnostního sboru čekatelů. Není proto pravdivé

stěžovatelovo tvrzení, že ministerstvo považovalo stěžovatele za vojáka ve výcviku kvůli zařazení do dispozice.

Stěžovatel vykonával výcvikovou činnost

[18] Stěžovatel navíc v červnu a červenci 2017 vykonával výcvikovou činnost. Stěžovateli byly přidělovány úkoly podle plánu vojensko-odborné přípravy školního pluku. Ačkoliv stěžovatel ukončil studium a neúčastnil se již zkoušek a odborných praxí, nadále plnil jiné administrativní a pomocné úkoly, jako by pokračoval ve studiu. NSS proto přisvědčil krajskému soudu, že úkoly dále připravovaly stěžovatele k výkonu vojenské služby, a že tedy šlo o výcvik.

[19] Není pak podstatné, že tyto úkoly přímo nesouvisely se stěžovatelovým pozdějším zařazením na místo řidiče. Důležité je, že úkoly plynuly z plánu vojensko-odborné přípravy a všeobecně stěžovatele připravovaly na působení v armádě. Stěžovatel totiž ukončil své studium předčasně. Nemohlo být proto dopředu jasné, na jaké místo jej bude možné zařadit. Stěžovatel tak nemohl být ihned po ukončení studia připravován na místo řidiče. Také proto podstoupil konkrétní zaškolení až po služebním zařazení.

[20] Na věc nemá vliv ani námitka, že stěžovateli náleží stabilizační příspěvek za dobu výcviku v dispozici, neboť mu náležel i v době školení po služebním zařazení. Stěžovatel uplatnil tuto námitku poprvé až v kasační stížnosti, ačkoliv ji mohl uplatnit už dříve v žalobě. Taková námitka je nepřipustná a soud se jí nezabývá (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[21] Správná není ani úvaha, že stěžovatel nebyl ve výcviku, neboť plnil služební úkoly. Stěžovatel totiž plnil jednotlivé úkoly podle plánu vojensko-odborné přípravy. Ty dostával průběžně, protože nebyl služebně zařazen (byl v dispozici) a ani nebyl běžným studentem (studium předčasně ukončil), a neměl tak pevný rozvrh činností. Úkoly zároveň vykonával na rozkaz a pod dozorem nadřízeného, jak plyne z plánu vojensko-odborné přípravy a z personálního rozkazu (který stěžovatele zařadil do dispozice jako *nadrotmistra čekatele*). To vše svědčí o stěžovatelově výcviku.

[22] Soud dále nesouhlasí s tvrzením, že stěžovatel měl příliš vysokou kvalifikaci na to, aby vykonával administrativní a pomocné činnosti, a tedy nemohl být ve výcviku. Stěžovatelova kvalifikace neměla žádný vliv na průběh výcviku: stejné úkoly mu mohly být uloženy i kdykoli v době studia.

[23] NSS musí odmítnout i to, že by nárok na stabilizační příspěvek ovlivnila administrativní a pomocná povaha přidělených úkolů nebo snad jakákoliv subjektivní představa krajského soudu o práci v armádě. Krajský soud správně považoval přidělené úkoly za výcvik, neboť úkoly plynuly z plánu vojensko-odborné přípravy. I administrativní a pomocné úkoly je totiž třeba považovat za činnosti vojenské povahy (usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 3. 1995, sp. zn. III. ÚS 194/94).

[24] NSS pak přisvědčil úvaze krajského soudu, že výcvikem nemusí být jen základní příprava na Vojenskou akademii ve Vyškově. Mohou nastat i jiné situace, ve kterých se voják bude připravovat na výkon služby podle § 6 odst. 5 zákona o vojácích z povolání.

pokračování

Ostatně komentářová literatura, jíž se dovolává stěžovatel (Leopold Skoruša, Jaroslav Daněk a kol.: *Zákon o vojácích z povolání. Komentář*, Wolters Kluwer, Praha 2018) označuje přípravu ve Vyškově jen za příklad výcviku (konkrétně podstupovaného *vojíny čekateli*), navíc nejde o právně závazný zdroj. Zákon pak pojem *výcvik* blíže neupřesňuje. Záleží proto vždy na tom, zda voják provádí činnost, která jej obecně připravuje na výkon služby – jako tomu bylo v tomto případě.

[25] Nelze proto vyhovět stěžovatelově požadavku na restriktivní výklad pravidla, podle kterého vojáku nenáleží stabilizační příspěvek po dobu výcviku.

4. Závěr a náklady řízení

[26] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl, a NSS proto kasační stížnost zamítl. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch (§ 60 odst. 1 s. ř. s.); ministerstvu nevznikly náklady řízení vymykající se z běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu